

ความหลากหลายชนิดของปลวกบนเกาะช้างและเกาะช้างเคียง จังหวัดระนอง
SPECIES DIVERSITY OF TERMITES ON CHANG ISLAND AND NEIGHBOURING ISLETS,
RANONG PROVINCE

กฤษณา ชાયกวาด¹ และจิตติมา อยู่หาญ¹
Krisana chaikuad¹ and Jittima Yuhan¹

¹ สำนักวิจัยการจัดการป่าไม้และผลิตผลป่าไม้ กรมป่าไม้ เขตจตุจักร กทม. 10900

¹ Forest Management and Forest Products Research Office , Royal Forest Department , Chatuchak, Bangkok , Thailand, 10900.

บทคัดย่อ

การสำรวจชนิดของปลวกบนเกาะช้างและเกาะช้างเคียง ได้ดำเนินการ ระหว่างวันที่ 24 -27 เมษายน 2549 โดยสุ่มสำรวจ เก็บตัวอย่างปลวก และทำการจัดจำแนกปลวกในระดับสกุลหรือชนิด ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบปลวกทั้งสิ้น 18 สกุล คือ *Cryptotermes*, *Schedorhinotermes*, *Coptotermes*, *Macrotermes*, *Ancistrotermes*, *Microtermes*, *Hypotermes*, *Odontotermes*, *Microcerotermes*, *Globitermes*, *Amitermes*, *Termes*, *Dicuspiditermes*, *Pericapritermes*, *Homalotermes*, *Nasutitermes*, *Hospitalitermes* และ *Longipeditermes* จัดอยู่ใน 6 วงศ์ย่อย ได้แก่ Kalotermitinae, Rhinotermitinae, Coptotermitinae, Macrotermitinae, Termitinae และ Nasutitermitinae และ 3 วงศ์ ได้แก่ Kalotermitidae, Rhinotermitidae และ Termitidae ซึ่ง เกาะช้างเป็นเกาะที่มีความหลากหลายชนิดของปลวกสูงที่สุด (17 สกุล) รองลงมา ได้แก่ เกาะสินไห (13 สกุล) เกาะพะยาม (12 สกุล) เกาะสนไทย (11 สกุล) และเกาะตาครุฑ (7 สกุล) ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่า กลุ่มปลวกที่กินเนื้อไม้ เป็นกลุ่มปลวกเด่นที่พบมากในทุกพื้นที่เกาะ จำนวน 4 สกุล ได้แก่ *Microcerotermes*, *Globitermes*, *Schedorhinotermes* และ *Nasutitermes* สำหรับกลุ่มปลวกที่กินทั้งเนื้อไม้ เศษไม้ ใบไม้ และเพาะเลี้ยงเชื้อรา นั้น เป็นกลุ่มปลวกที่พบ เป็นอันดับรองลงมาในทุกพื้นที่เกาะ จำนวน 5 สกุล ได้แก่ *Macrotermes*, *Microtermes*, *Ancistrotermes*, *Hypotermes* และ *Odontotermes* ส่วนปลวกสกุล *Hospitalitermes* เป็นกลุ่มปลวกกินไลเคนที่พบบนเกาะช้างเท่านั้น

Abstract

The random surveyed of termite species were conducted during 24 to 27 April 2006 at Chang Island and neighbouring islets. Termite specimens were collected and identified. Results revealed that 18 genus of termites; *Cryptotermes*, *Schedorhinotermes*, *Coptotermes*, *Macrotermes*, *Ancistrotermes*, *Microtermes*, *Hypotermes*, *Odontotermes*, *Microcerotermes*, *Globitermes*, *Amitermes*, *Termes*, *Dicuspiditermes*, *Pericapritermes*, *Homalotermes*, *Nasutitermes*, *Hospitalitermes* and *Longipeditermes* were found in this study. The collected specimen comprised of 3 Families (Kalotermitidae, Rhinotermitidae and Termitidae) and 6 Sub-Families (Kalotermitinae, Rhinotermitinae, Coptotermitinae, Macrotermitinae, Termitinae and Nasutitermitinae). Records showed that "Chang Island" as the most diverse (17 genus), and declination number of genus on the following island was observed respectively; Sinhi Island (13 genus), Phayam Island (12 genus), Sonthai Island (11 genus) and Takhrud Island (7 genus). The wood feeding termite

was the majority group found on all islets. There were 4 genus of wood feeding termites found on all islets (*Microcerotermes*, *Globitermes*, *Schedorhinotermes* and *Nasutitermes*). Whereas the wood and leave feeding or Fungus growing termite was the second majority group on all islets comprised of 5 genus (*Macrotermes*, *Microtermes*, *Ancistrotermes*, *Hypotermes* and *Odontotermes*). The lichen feeding termite (*Hospitalitermes*) was found only on Chang Island.

คำสำคัญ : ความหลากหลายชนิด ปลวก

Keyword : Species diversity, Termites

*ติดต่อกลับนักวิจัย : กฤษณา ชายกวอด (อีเมล kchaikuad@yahoo.com)

*Corresponding author: Krisana Chaikuad (Email: kchaikuad@yahoo.com)